



Verkenning voor landschappelijke inpassing ontwikkelingen Graauwedijk 16, Overschild



LIBAU
stichting ter bevordering en instandhouding
van de bouwkundige en landschappelijke
schoonheid in de provincie Groningen



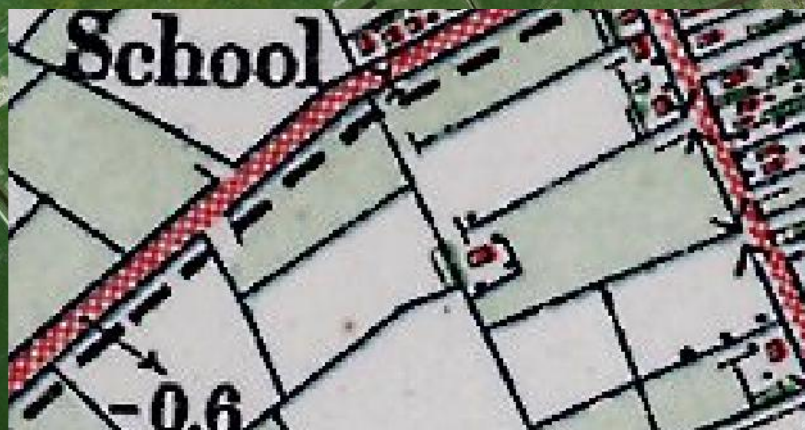
Overzicht gebied

Het bedrijf van de familie Huijssoon is gelegen tegen het dorp Overschild in een zeer open weidelandschap. De Graauwedijk was een veendijk die in de rond de 14e eeuw door monniken van het klooster in Wittewierum werd aangelegd ter bescherming van het laaggelegen land van de streek Duurswold. Deze streek was in de eeuwen ervoor steeds verder ingeklonken en was daardoor lager komen te liggen dan de omringende kwelders. De kern van de dijk bestond voornamelijk uit 'rillen'; tot dan toe niet afgegraven stukken veen die resteerden bij de vervening van het gebied. In de daaropvolgende eeuwen werd de dijk opgehoogd met klei en zand. Aan zuidzijde van de dijk ontstond strookverkaveling en aan noordzijde blokverkaveling. Later werd de naam Graauwedijk de benaming voor een gehucht ten noordwesten van het Schildmeer, dat later uitgroeide tot het dorp Overschild.

Het erf van de familie Huijssoon zien we verschijnen op de kaart van 1935. Het verschilt in opbouw en positionering van de originele erven die aan de Graauwedijk lagen. Deze waren langs de dijk gepositioneerd met de kop naar het zuidwesten. Dit erf is loodrecht op de dijk gericht.



LIBAU
stichting ter bevordering en instandhouding
van de bouwkundige en landschappelijke
schoonheid in de provincie Groningen



1919



1935





Bedrijfsontwikkeling

Het bouwvlak wat gedefinieerd is in het bestemmingsplan voor de kern Overschild (Kleine Kernen) is vrij strak langs de toenmalige bebouwing getrokken. Binnen dit bouwblok is de afgelopen jaren behoorlijk uitgebreid waardoor enkele bouwwerken deels buiten dit bouwblok vallen.

De huidige woning heeft haar langste tijd gehad. Dit is deels veroorzaakt door de normale slijtage en deels is het terug te voeren op de bevingen die het gevolg zijn van de gaswinning. Initiatiefnemers hebben het plan opgevat om een nieuwe woning terzijde van het erf te bouwen en het huidige woonhuis te gebruiken als kantoor en ontvangstruimte voor het bedrijf. Herbouw op die plek is dus niet aan de orde.

Tevens is men van plan een windturbine met een geringe masthoogte op te richten aan de westzijde van het erf.

Landschappelijke en stedebouwkundige bezwaren

Aan de plaatsing van een traditionele windturbine hangen onherroepelijk landschappelijke bezwaren naar de aard van het object. Ze zijn zeer moeilijk inpasbaar en niet aan het oog te onttrekken. In dergelijke gevallen is de positionering van belang. Als er al een turbine geplaatst kan worden dan moet het op een plek staan die duiding geeft aan het landschap en die niet conflicteert met het karakter of de aard van het gebied.

De woning is op een onverwachte plek gedacht. Logischerwijs zou een nieuwe woning voor op het erf en passend in de lintstructuur van het dorp worden neergezet. Deze gekozen positie is bijzonder en niet passend binnen de stedebouwkundige structuur.



LIBAU

stichting ter bevordering en instandhouding
van de bouwkundige en landschappelijke
schoonheid in de provincie Groningen





Verkenning Landschappelijke inpassing

De landschappelijke inpassing is bedoeld voor twee objecten: een windturbine en een woning. Deze inpassing zal de objecten apart behandelen.

Windturbine

Ten aanzien van de voorgestelde plaatsing van de windturbine kan gesteld worden dat de positionering niet verkeerd is en op zich een duidelijke plek op het erf kiest. Het landschap kan een dergelijk object verdragen omdat het geen zuiver traditioneel landschap meer is wat onder andere door de nabijheid van het kanaal te verklaren is. De turbine staat op de hoek van het erf maar het gevaar bestaat dat het juist net niet gekoppeld is aan het erf. De landschappelijke inpassing is gericht op het duidelijk koppelen van de molen aan het erf. Tegelijkertijd kan daardoor het nieuwe aanzicht van het erf aan de westzijde, zoals dat is ontstaan door de plaatsing van een ligboxstal in de recente geschiedenis, in belangrijke mate verbeterd worden. Een halfopen en lage groenstructuur die tevens de ligging van de sloot verduidelijkt ontleemt meteen de aanblik van de stal, de meststalo en koppelt de turbine aan het erf. Bij een dergelijke structuur kan gedacht worden aan een aantal knotwilgen of een elzensingel. Gezien de functie van de turbine zullen wilgen de voorkeur verdienen.

Woning

Wat betreft de woning wordt verwezen naar de volgende pagina.



LIBAU

stichting ter bevordering en instandhouding
van de bouwkundige en landschappelijke
schoonheid in de provincie Groningen





Woning in dorpsstructuur

De landschappelijke inpassing is bedoeld voor twee objecten: een windturbine en een woning. Deze inpassing zal de objecten apart behandelen.

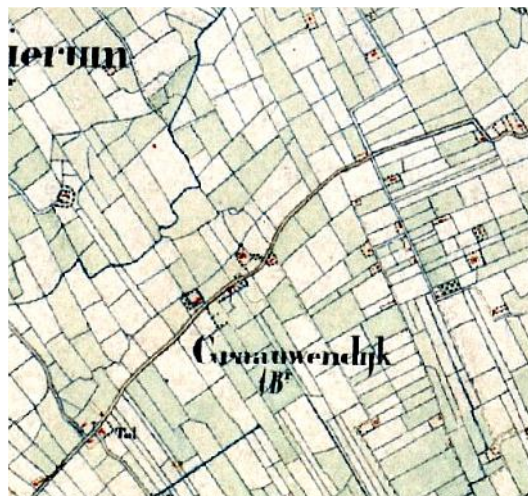
Woning

Het landschap rond Overschild is redelijk nieuw. Het dorp ontstond vanaf het einde van de 19e eeuw en was oorspronkelijk gelegen aan een dwarslaantje van de Graauwedijk. Deze dijk liep ruwweg van zuidwest naar noordoost en kende als bewoning een enkele boerderij die aan de noordzijde gelegen was. Het dwarslaantje kende enkele dicht op elkaar gepakte arbeiderswoninkjes. De huidige structuur van Oudeschild is een kruising waarbij de woningen aan de twee wegen haaks op de weg staan. In de oksels van deze kruising is een verzwaaring van de bouwvolumes. Hier zijn ook strijdigheden in de oriëntatie waarneembaar. Maar in principe is het stedenbouwkundige patroon dat de woningen aan het lint en haaks op het lint staan. Opvallend is de achterplaatsing aan een laantje van de woning ten zuiden van Overschild.

Initiatiefnemers hebben gekozen voor de voorgestelde postite omwille van de volgende redenen:

1. toezicht op erf
2. afstand tot overburen
3. zicht op kanaal
4. direct toezicht op erfopgang

De positionering aan de oostzijde van het erf is echter in het licht van de stedenbouwkundige structuur niet aanvaardbaar. Betere positioneringen welke wel in overeenstemming zijn met de stedenbouwkundige structuur van een woning zijn hiernaast in groen aangegeven.



LIBAU

stichting ter bevordering en instandhouding
van de bouwkundige en landschappelijke
schoonheid in de provincie Groningen



Waardering

Bij de waardering van de verschillende aspecten waarop de positionering van een eventuele nieuwe bedrijfswoning beoordeeld kan worden kunnen de volgende kanttekeningen geplaatst worden.

1. Toezicht op het erf is belangrijk voor de bedrijfsvoering. Vanuit dat oogpunt is echter ook de huidige woning niet optimaal gepositioneerd.

2. De afstand tot de overburen is zuiver juridisch geen argument. Toch zit hier een andere overweging achter die van belang is. Bezwaren van omwonenden kunnen het proces in belangrijke mate frustreren en bij de ontwikkelingen op het erf is het woon-genot van derden van bijzonder belang. Dus dient dit aspect als belangrijke afweging te worden meegenomen.

3. Het zicht op het kanaal is weliswaar begrijpelijk maar het is eerder een luxewens. Ook hier kan gesteld worden dat dit geen doorslaggevend argument kan zijn voor een juiste positionering van de bedrijfswoning.

4. Het directe toezicht op de erfopgang is bij de door initiatiefnemer voorgestelde positionering alleen mogelijk als de kuilopslag leeg is. Normale kuilopslag bedraagt ca 2 meter en daardoor zal de toezicht niet gevrijwaard zijn.

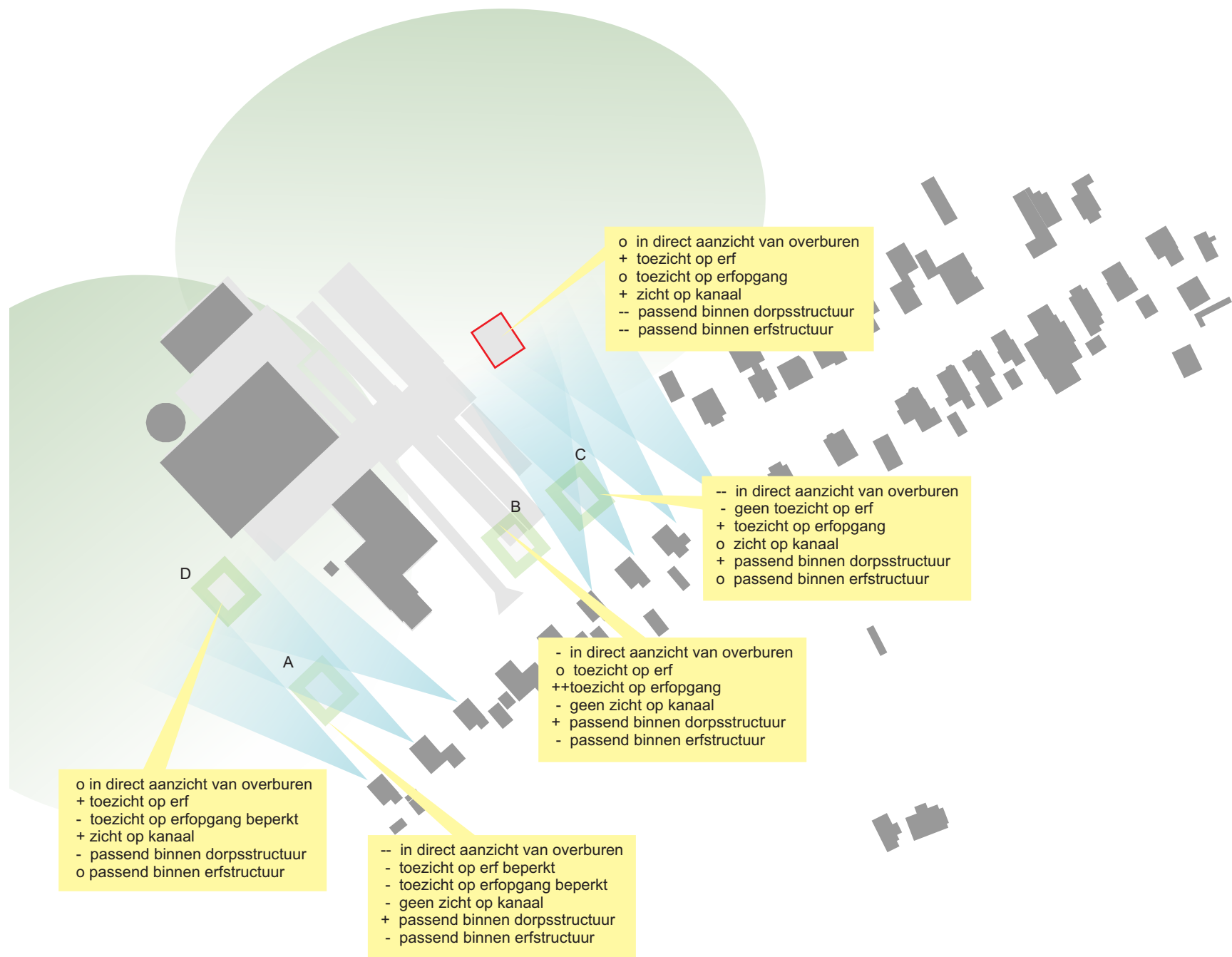
Vanuit het aspect ruimtelijke kwaliteit dienen verder de passendheid binnen het dorpsbeeld en de logische opstelling binnen de erfstructuur te worden betrokken.

De voorgestelde positionering van de woning kan op grond van de stedenbouwkundige en landschappelijke structuur niet aanvaard worden. In plaatsing in het lint aan de weg zou dan het meest logische zijn maar daarvoor komt het erf als losse entiteit in het geding en tast deze de leefomgeving van de tegenoverliggende bewoning aan. In dat licht bekeken is een plaatsing aan de zuidwest-zijde van het erf (D) de meest voor de hand liggende oplossing.



LIBAU

stichting ter bevordering en instandhouding
van de bouwkundige en landschappelijke
schoonheid in de provincie Groningen



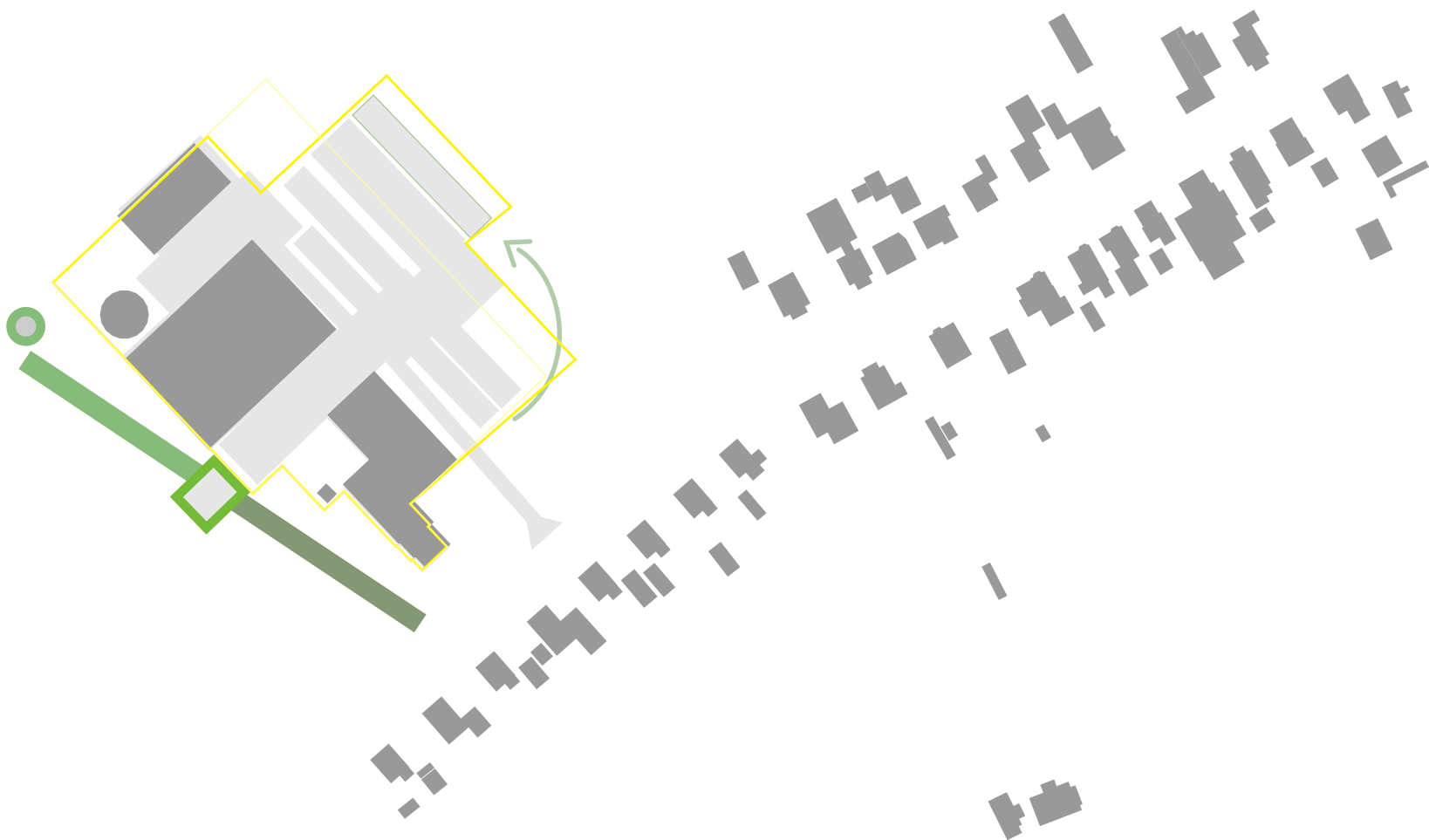


Voorlopige conclusie

Plaatsing van de windturbine is te billijken mits deze vergezeld wordt door de aanleg van een groenstructuur die deze zijde van het erf als één geheel vorm geeft en de turbine duidelijk koppelt aan het erf.

Plaatsing van de woning op de door initiatiefnemer voorgestelde positie is niet aan te bevelen en vanuit stedenbouwkundige en landschappelijke overweging uitgesloten. Als alternatief is een nieuwe woning voorgesteld aan de zuidwestzijde van het erf.

Landschappelijk en stedenbouwkundig gezien gezien is de hiernaast aangegeven nieuwe situatie binnen een verplaatst en enigszins uitgebreid bouwblok de meest voor de hand liggende inrichting. Deze scoort landschappelijk en stedenbouwkundig beter dan de originele aanvraag maar vergt wel enige concessies ten aanzien van het directe toezicht op de erfopgang.





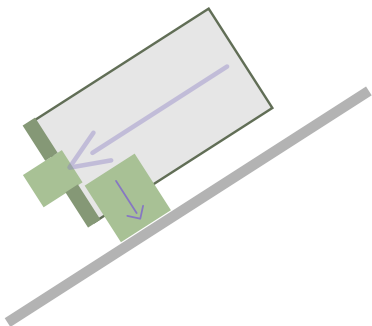
20m

Landschappelijke inpassing

Een mogelijk alternatief is de plaatsing van de woning aan de westzijde van het erf. Dit sluit aan bij de kenmerken zoals die in het gebied meer voorkomen. Het bijbehorende bouwblok bedraagt dan 1,2 ha.

Het geheel kan dan landschappelijk ingepast worden door een halfopen doortrekking van de bestaande singel en een lichtere omlijsting aan de oostzijde. Deze beplanting vormt samen met een lage groenstructuur tegen de voederopslag de rand van het erf die naar het dorp is gekeerd. Om die reden zal daar zorg aan moeten worden besteed. Rond de nieuwe woning zal een normale tuininrichting gedacht worden die aansluit bij de bestaande singelstructuur. De woning mag in dat geval duidelijk zichtbaar gepositioneerd worden.

De positie van het oude erf zal duidelijk moeten worden vormgegeven. Het oude erf mag duidelijk afwijken van het gehele erf wat als een nieuwe schil om het oude erf heenligt. De voorzijde van het erf mag dus meer in beeld komen en dient meer open te zijn dan de huidige constellatie.



LIBAU

stichting ter bevordering en instandhouding
van de bouwkundige en landschappelijke
schoonheid in de provincie Groningen



Bouwblok 1,08 ha

